

Delavski svet DO IMV o gospodarjenju v letu 1980

Leto največjih preizkušenj

Večmesečne analize poslovanja – Največji uspehi na področju izvoza – Negativne težnje v gospodarstvu se še nadaljujejo – Cena vozila ne more biti nižja od stvarnih stroškov proizvodnje – Prva naloga: vračila kupnin – Okrepiti proizvodnjo sestavnih delov – Letos zaključek investicij v Tovarni avtomobilov – Nove konstrukcije in tehnologija prikolic pogoj za ohranitev na tujem trgu – Produktivnost osnova dohodka – Leto 1980 dobro izhodišče za nadaljnje delo

5. seja delavskega sveta delovne organizacije IMV, ki je bila 14. marca 1981 v Novem mestu, ni bila le formalni zaključek javne razprave o gospodarjenju v minulem letu. Razprave se niso omejevale na običajna poročanja o poslovanju, pač pa so, to velja posebej poudariti, jasno opozorile na problemska področja, katerim bomo morali odslej namenjati več pozornosti. V tem je tudi največja vrednost razprav, ki so pravzaprav potekale od 2. konference ZK IMV do danes, ko na podlagi poglobljenih analiz lanskega leta zastavljamo letni gospodarski načrt.

V uvodu k poslovnemu poročilu DO IMV je spregovoril

generalni direktor Jurij Levičnik in obravnaval problematiko gospodarjenja v letu 1980. Pri tem je ponovil oceno, da je bilo minulo leto leto največjih preizkušenj za naš kolektiv. Dejal je, da je bil položaj Industrije motornih vozil, v splošno zaostrenih gospodarskih razmerah doma in v svetu, še posebno težaven. Vzrok je v dvosmerni povezanosti z visokozahtevnim zahodnim trgom, kjer so se zlasti po devalvaciji dinarja zelo zapleti problemi preskrbe z repromaterialom in s sestavnimi komponentami za vse naše izdelke. Še slabše je bilo z domačimi repromateriali. Teh je pričelo primanjkovati, cene pa so nekontrolirano rasle, tako

da je samo cena materiala že sredi leta presegala prodajno ceno vozila R 4 za dobrih 25.000 dinarjev.

Proizvodnja v takšnih razmerah je količinsko padla, skrajno pa so se povišali tudi stroški proizvodnje v vseh temeljnih organizacijah, ki so, kot je dejal generalni direktor, večkrat prekinjale redno proizvodnjo.

Uvozne omejitve, ki v začetku niso dovolj ločevale uvoz za potrebe domačega trga od uvoza za višjo tehnološko predelavo in izvoz na zahtevna tuja tržišča, so najbolj prizadela prav tiste, med temi tudi IMV, ki smo morali biti glavni nosilci izvozne usmeritve slovenskega

gospodarstva in zmanjšanja zunanjetrogovinskega deficita.

Zahvaljujoč uspešnosti dogovorov z republiškim izvršnim svetom smo si v novembru in decembru uspeli zagotoviti določene olajšave pri uvozu repromateriala z obveznostjo, da bomo redni izvoz povečali za 5 milijonov dolarjev. To je naše skupne izvozne obveznosti povečalo na 120 milijonov dolarjev ali za nad sto odstotkov več v primerjavi z rezultatom iz leta 1979.

VEČ SMO POTROŠILI KOT PA USTVARILI

Z izrednimi napor celotnega kolektiva, zlasti ob koncu leta, smo uspeli zaključiti ogromen del nedokončane proizvodnje. Uspeli smo doseči in celo preseči izvozne načrte, pri čemer moramo poudariti, da se je izvoz izrazito spreminjal v korist uvoza. To je velikega pomena za gospodarjenje v letošnjem letu, ki bo v marsičem še bolj zapleteno. O tem priča ponovni pojav nedokončane proizvodnje, ki je dosegla višino iz istega obdobja lani. Poiskati bomo morali način, da to čimprej reši mo in uresničimo začasne planske obveznosti.

„Možnosti so, vendar se bo treba dosti bolj temeljito organizirati in bolj disciplinirano obnašati! To je na dlani,“ je dejal tov. Levičnik, nato pa poudaril:

„V preteklosti smo v naši družbi več potrošili kot ustvarili, več uvozili kot izvozili – nekateri več, drugi manj, načeloma pa vsi preveč. Zaradi tega se moramo nujno vrniti v okvire naših dejanskih možnosti.

Ustvariti moramo devizna sredstva, s katerimi bomo plačevali vse tisto, kar smo v preteklosti porabili. Ne smemo pozabiti, da smo tudi mi v IMV doslej nabavljali veliko uvozne opreme za našo proizvodnjo. Ne moremo zahtevati, da bi nam to družba pokrivala. Zato se moramo zavzeti, da bomo nenehno

(Nadaljevanje na 2. str.)

Jurij Levičnik izvoljen v predsedstvo Gospodarske zbornice Jugoslavije – Marjan Simič imenovan za v. d. generalnega direktorja IMV

V 2. in 3. točki dnevnega reda 5. seje DS DO IMV so delegati obravnavali kadrovske spremembe v vodstvu delovne organizacije in sprejeli sklep o razrešitvi generalnega direktorja IMV Jurija Levičnika s te dolžnosti ter na predlog občinskih, medobčinskih in republiških organov imenovali Marjana Simiča, člana republiškega izvršnega sveta, za v. d. generalnega direktorja IMV.

V skladu s pobudami tovariša Tita o kolektivnem vodenju je bil v začetku leta dopolnjen statut Gospodarske zbornice Jugoslavije, katero bo odslej vodilo osemčlansko predsedstvo. Sestavljali ga bodo predstavniki iz vseh republik in pokrajin, ki bodo izmenoma po eno leto opravljali funkcijo predsednika GZJ, hkrati pa bodo pokrivali posamezna področja dela tega organa. Iz tega je razvidna visoka stopnja odgovornosti, katero prevzema vsak član predsedstva, saj gre za zelo strokovno in

družbenopolitično odgovorno delo.

Organi družbenopolitičnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti občine, regije in republike so ocenili, da je naš generalni direktor, tovariš Jurij Levičnik, ki je vodil Industrijo motornih vozil od njenih prvih dni do danes, najbolj primeren kandidat, ki bo dorasel vsem nalogam, ki jih članstvo v predsedstvu GZJ nalaga. S tem namenom je bil tovariš Levičnik kandidiran kot delegat SR Slovenije in na seji skupščine GZJ februarja 1981 tudi izvoljen v predsedstvo.

Glede na objektivno nezdržljivost nove funkcije tov. Levičnika z dosedanjjo funkcijo generalnega direktorja so družbenopolitične organizacije v občini, regiji in na ravni republike dale pobudo za evidentiranje kandidata za v. d. generalnega direktorja DO IMV. Oblikovan je bil skupni predlog, ki je bil sprejet s sklepom na tej seji delavske-

ga sveta, da bi to delo po razrešitvi Jurija Levičnika prevzel Marjan Simič, član republiškega izvršnega sveta in predsednik republiškega komiteja za delo. Marjan Simič, ki je po poklicu diplomirani ekonomist, je doslej opravljal odgovorne družbenopolitične zadolžitve. Bil je tudi načelnik za gospodarstvo in predsednik skupščine občine Novo mesto. Vseskozi je izkazoval visoko strokovnost, prizadevnost in vse moralne človeške vrline.

Delavski svet je obravnaval predlog in obrazložitev Jurija Levičnika, ki je izrazil osebno zadovoljstvo in podporo predlagani kadrovski rešitvi ter pripravljenost za nadaljnje sodelovanje. V skladu s svojimi pristojnostmi je delavski svet soglasno imenoval Marjana Simiča za v. d. generalnega direktorja IMV. Marjan Simič bo uradno prevzel funkcijo na naslednji seji delavskega sveta.

rešitve, kar je še posebej boleče ob dejstvu, da nad 3000 kupcev zahteva vračilo kupnine. Večini kupcev še nismo uspeli vrniti denarja, saj so ogromna sredstva angažirana v nedokončani proizvodnji, zaradi česar nam na uspe zmanjšati nelikvidnosti.

Že več mesecev se dogovarjamo z različnimi organi v republiki, da bi nam zagotovili sredstva za vračila kupnin. To je naš dolg do kupcev, ki ga kljub vsem naporom in zagotovitvam še nismo izpolnili. Prav je, da se vsi zavedamo te odgovornosti, o čemer se bomo v naslednjih dneh še pogovarjali. Približno enako število kupcev kot jih je odstopilo, se je odločilo za nakup vozil R 4 po novi ceni. S temi sredstvi smo okrepili proizvodnjo in pospešili predajo kupcem.

PROSTORSKE TEŽAVE BODO KMAJ REŠENE

Tudi v proizvodnji osebnih vozil R-18 in v proizvodnji dostavnih vozil smo imeli številne podobne probleme. Zlasti problematične so razmere v proizvodnji dostavnih vozil, kjer se bo treba opredeliti za temeljite posege v program.

Zaradi visoke cene diselskih motorjev bo verjetno nujno treba zmanjšati proizvodnjo vozil s tem motorjem. V skladu z razvojnimi usmeritvami tovarne avtomobilov je bila že lani sprejeta odločitev o izselitvi oziroma premestitvi posebnih izvedb dostavnih vozil izven sedanjih prostorov. Ta, relativno majhna proizvodnja, zaseda veliko dragocenega prostora, na katerem bi lahko proizvajali veliko bolj akumulativne sestav-

(Nadaljevanje na 3. str.)

(Nadaljevanje s 1. str.)

povečevali proizvodno storilnost, zlasti za izvoz, s čimer bomo zagotovili devizna sredstva za pokrivanje potreb redne proizvodnje in za odplačila kreditov za opremo."

To je ena plat problemov, o katerih je na seji tekla beseda. Govorili pa smo tudi o težavah na domačem trgu in o najbolj izrazitem problemu že omenjene politike cen, ki so povsem porušile temelje likvidnosti delovne organizacije. Dvaindvajsetmesečna zamrznitev cen in breme petletne politike administrativnega nadzora cen s strani ZIS nas je pripeljala v položaj, da smo z vsakim vozilom proizvedli novo izgubo.

KAKO ZMANJŠATI NELIKVIDNOST?

Rešitev je bila v radikalni spremembi nastalih odnosov, da

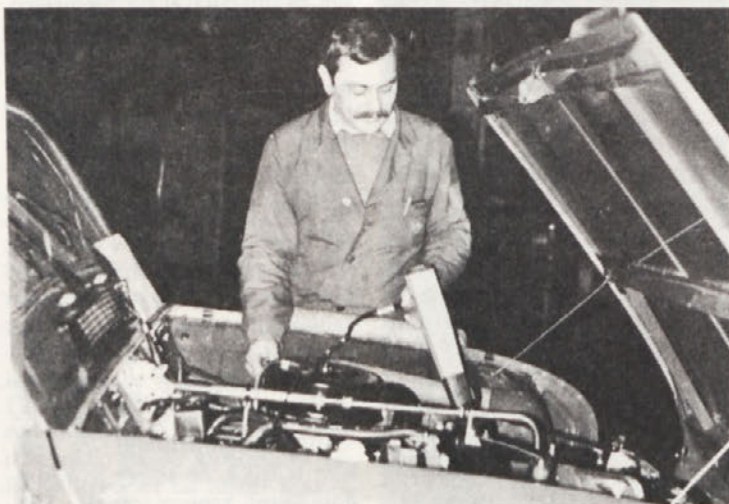
bi vsaj delno ublažili skrajno neenakopravnost udeležencev v reprodukcijskem procesu proizvodnje cestnih vozil, kjer je finalist moral prevzemati nase vse breme neskladij gospodarskega sistema. Izhod je bil v znanem sporazumu med proizvajalci in zveznimi organi, po katerem smo lahko domače cene kolikor toliko približali dejanskim stroškom proizvodnje. V tej zvezi je generalni direktor dejal:

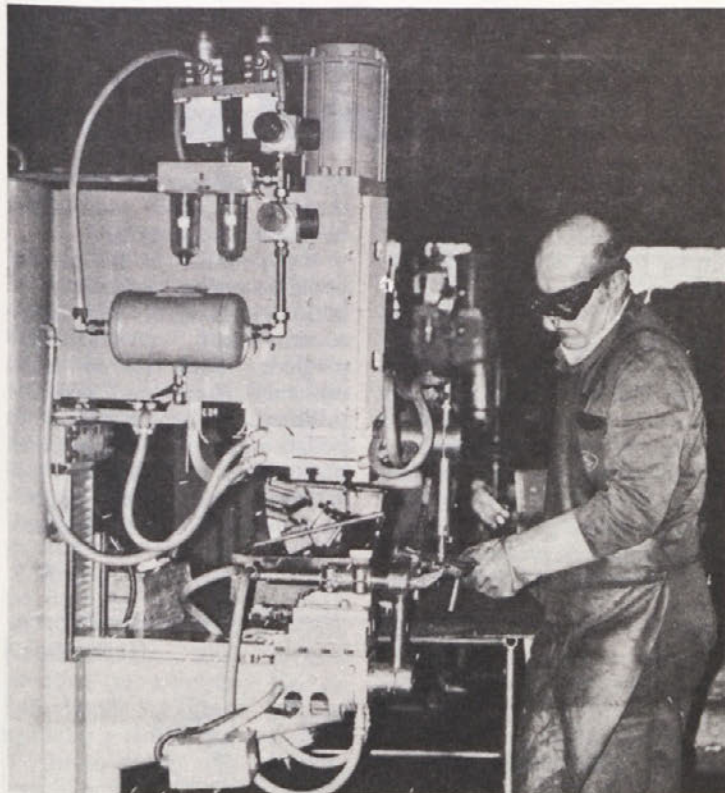
„To pa je bilo veliko zvišanje prodajnih cen, čeprav nihče od proizvajalcev ni izkoristil maksimalnih možnosti. Doživljali smo velike napade in očitke, pri čemer so mnogi prezrli dejstvo, da se pod starimi pogoji ni več dalo proizvajati, saj zvišana cena komaj pokriva stroške.

Ukrepati bomo morali, da bomo nekako nadomestili do-

datne stroške proizvodnje, ki se nam pojavljajo vsak dan, vključno s kopičenjem nedokončane proizvodnje in nadaljevanjem splošnega porasta cen repromateriala.

To so problemi, ki se nadaljujejo tudi letos in za katere še nismo uspeli najti

(Nadaljevanje z 2. str.)

ne in rezervne dele. Tudi sicer bomo morali veliko več pozornosti namenjati proizvodnji rezervnih delov, ker smo pred kupci že prišli i na slab glas, to pa bi lahko imelo hude posledice v prodaji vozil in prikolic na domačem trgu. Zaradi tega bo treba v I. polletju podvojiti dosedanje proizvodnje rezervnih delov. To naj bi bil sestavni del spomladanskih aktivnosti za prodajo avtomobilov. Slednja je močno upadla, kar je običajno za začetne mesece leta, močno pa se pozna tudi poslabšanje kreditnih pogojev. Kljub temu lahko ugotovimo, da smo v januarju in februarju skorajda redno dobavljali lani vplačana vozila, kar pa ni slučaj z drugimi proizvajalci v Jugoslaviji.

Tudi napor pri uresničevanju zaključnih investicijskih del v tovarni avtomobilov ne bodo majhni. Dokončati moramo razširitev hale, premestiti celotno adjustažo in montirati novi montažni trak. Potrebni so tudi ukrepi v lahki presernici in v še nekaterih oddelkih. S tem bo zaključena sedanja faza investicij v tovarni avtomobilov, kar bo odločilno vplivalo na potek proizvodnje, ki je bila v zadnjih letih nenehno motena tudi zaradi tovrstnih nedorečenosti. Naša skupna dolžnost je, da o tem obvestimo vse delovne ljudi in jim obrazložimo vse morebitne nejasnosti!"

PRIKOLICE NAJLAŽE PRODAJAMO

Poslovno poročilo kaže uspehe v proizvodnji in v prodaji prikolic, čeprav smo imeli veliko težav v preskrbi z reprodromaterialom. Naša ponudba v lanskem letu je zadovoljila potrebe zahodnega trga, saj smo prodali nekaj več prikolic kot smo jih uspeli izdelati. Sedaj smo v podobnem položaju, ker so naročila še višja, imamo pa že nedokončane izdelke v vseh treh tovarnah. Dokončanje vseh izdelkov je prva naloga vseh delavcev v branži prikolic. Ker v letošnji paleti ne bo nikakršnih večjih konstrukcijskih sprememb, se bomo lažje posvetili razvoju tehnološko novih konstrukcij, ki bi bile lažje, cenejše in bolj primerne za visokoserijsko proizvodnjo.

Bolj kot doslej bomo morali biti pozorni do domačega trga, saj se ne bi smelo dogajati, da bi naši kupci dobivali prikolic po izteku poletne počitniške sezone.

Delegatom so bila posredovana podrobnejša poročila o konkretnih problemih, ki so v minulem letu bremenili organizacijo dela v programih proizvodnje avtomobilov in prikolic. Tovariša Valentič in Poredoš sta se navezala na javno razpravo, ki je tekla v temeljnih organizacijah. Podčrtala sta predvsem usmeritve, ki izvirajo

iz analiz poslovanja posameznih temeljnih organizacij in celotne delovne organizacije IMV. Ugotovljeno je bilo, da so povečani proizvodni napor ob koncu lanskega leta pozitivno vplivali na krepitev notranje organizacije dela, delovne discipline in kvalitete. Pokazalo se je, da smo z enakim številom delavcev kot v letu 1979 za 8 % povečali proizvodnjo osebnih vozil in to ob težavah, katere smo ugotavljali na prav vseh področjih dela. To priča, da še imamo notranjih moči za povečanje produktivnosti, ki bo po zaključku tekoče faze investicij in po organizacijskih posegih v tovarni avtomobilov postala osnova krepitve dohodka v tej dejavnosti.

POVEČATI DELEŽ DOMAČEGA MATERIALA

Štefan Poredoš je v svojem govoru predstavil problematiko v proizvodnji prikolic in njen vpliv na poslovne rezultate v letu 1980. Ozrl se je na spekter problemov preskrbe, ki se kljub naporom prenašajo v letošnje leto in ponovno povzročajo nedokončano proizvodnjo. Opozoril je, da moramo kljub izvoznim uspehom in utemeljenim obetavnim napovedim o možnostih povečanja prodaje na Zahodu še nadalje vlagati skrajne napore v vseh fazah

načrtovanja in uresničevanja proizvodnje prikolic. Zlasti pomembno je, da čimprej povečamo udeležbo domačega materiala v prikolic, da bi se kar najbolj razbremenili odvisnosti od uvoza in vseh težav v zvezi s tem. Avtomobilska prikolica mora tudi v prihodnje še ostati naš glavni izvozni artikel. Zato bomo morali vse razpoložljive sile osredotočiti na uresničevanje planskih nalog in na pripravo novega programa prikolic, ki bodo kos vsem zahtevam trga.

Ob koncu vseh razprav so delegati delavskega sveta soglasno sprejeli poslovno poročilo in zaključni račun delovne organizacije IMV Novo mesto.

V nadaljevanju so delegati obravnavali kadrovske spremembe na ravni delovne organizacije, o čemer poročamo v posebnem članku.

Jože Turk, predsednik centralne komisije za izvedbo referenduma za sprejem samoupravnega sporazuma o temeljnih plana srednjeročnega razvoja DO IMV za obdobje 1981–1985, je seznanil delegate s potekom in rezultati referenduma. Kakor je znano, smo delavci IMV na referendumu 29. 12. 1980 sprejeli omenjeni sporazum z 81,32 % glasov vseh, ki so glasovali, vendar delavski svet iz povsem formalnih razlogov tega doslej še ni obravnaval.

Sposojena karikatura (Milan Maver, DELO)

Popis prebivalstva se je že začel

Čeprav prvi april še ni tukaj, že lahko trdimo, da se je popis prebivalcev že začel. Lastniki stanovanj za počitek in rekreacijo so namreč medtem že dobili po pošti obrazec, ki ga morajo sami izpolniti in ga še pred začetkom popisa poslati občinskim popisnim komisijam.

Tudi v dnevnem časopisu lahko iz dneva v dan beremo več o popisu, ki nas doleti vsakih deset let in se stalno izpopolnjuje ter dopolnjuje. Letos bomo morali dati zato več podatkov kot prejšnja leta, saj bodo statistični podatki, ki jih bo dal popis, važna osnova za sprejemanje odločitev o nadaljnjem razvoju našega gospodarstva in naše samoupravne družbe. Zato je še toliko bolj pomembno, da bodo podatki pravilni in lahko dostopni, kar bo olajšalo naporno delo popisovalcev.

Zavedati se moramo, da popis prebivalstva ni enostaven in poceni stvar. Pri popisu v Sloveniji bo sodelovalo kar 10.000 popisovalcev, stroški popisa pa bodo znašali 80 dinarjev na prebivalca. V uporabi bo več obrazcev. Omenili smo že pomožni obrazec P-2/pom, katerega so že prejeli državljani, ki imajo v posesti stanovanje za počitek in oddih. Delovne organizacije, kjer ste zaposleni, bodo za vas izpolnile obrazec P-1/B. V roke ga boste dobili pred pričetkom popisa in ga oddali popisovalcu, ko bo prišel na vaš

V Sloveniji bo 10.000 popisovalcev, stroški popisa za vsakega prebivalca pa znašajo 80 dinarjev

dom popisovat. Na tem obrazcu bodo podatki o vaši izobrazbi, o kvalifikaciji, o poklicu, ki ga opravljate in o delovni organizaciji, v kateri ste zaposleni.

Popisovalec bo uporabljal dva obrazca. To je popisnica P-1, na katero bo vpisoval osebne podatke vsakega družinskega člana posebej, in vprašalnik za stanovanje in gospodinjstvo P-2, kjer bo vpisoval podatke o stanovanju in načinu uporabe, za lastnike kmetijskih obdelovalnih površin pa bo vpisoval tudi podrobnejše podatke o velikosti in obdelavi teh površin. Posebej bodo popisali tudi kmetijsko mehanizacijo, ki se je kmetovalec poslužuje.

In še enkrat: kaj lahko in kaj moramo narediti, da bo popis prebivalstva uspel in da bodo sorazmerno velika sredstva in velik trud pravilno naloženi?

Predvsem moramo biti v času popisa in do prihoda popisovalca na svojem domu dosegljivi. Kdor to ne bo mogel biti ali ima posebne razloge, naj to pravočasno sporoči svojemu krajevemu uradu! Pri roki moramo imeti tudi vse osebne podatke za vse člane družine, podatke o stanovanju in posesti in morda tudi o naših najbližjih,

ki so na začasnem delu v tujini. Važna je tudi nova matična številka (EMŠO), ki jo bodo do dneva popisa dobili vsi Slovenci.

O naših državljanih, ki so na začasnem delu v tujini, bodo dale podatke občinske skupnosti za zaposlovanje. Kar pa bo potrebno še dopolniti, bodo to naredili popisovalci na terenu s pomočjo sorodnikov, sosedov in znancev, ki so jim osebe in razmere dobro poznane.

Na točko 9 prvega obrazca, ki sprašuje o pripadnosti

narodu, narodnosti ali etični skupini, občanom tudi tokrat ni obvezno odgovoriti.

Vsi podatki, ki jih bo dal popis, so uradna tajnost in se ne bodo uporabljali v druge namene kot za statistične preglede. Zato se ni treba nikomur bati in podatke prikrivati. Huje pa bi bilo, če bi podatke potrjevali, saj zakon za ponarejanje in prikrivanje podatkov ter za oviranje popisovalcev določa tudi ostre kazni.

N. S.

„OGNJENI KRST“ ZA EMŠO

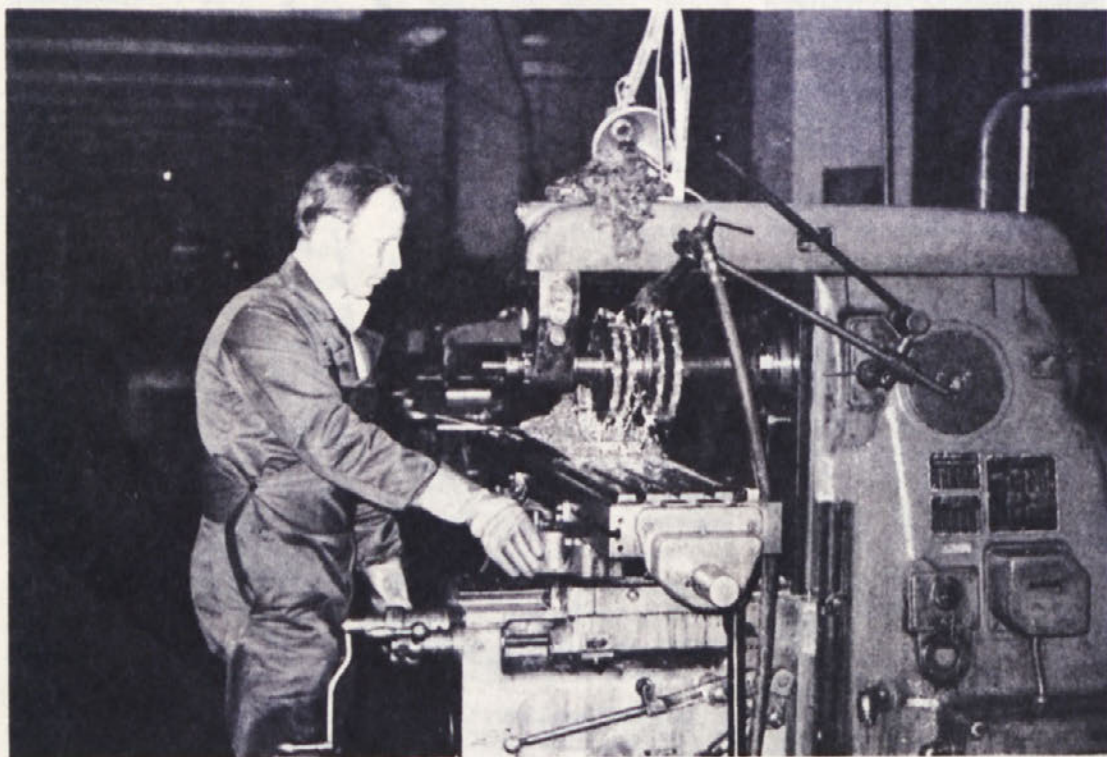
Vsi občani v Sloveniji bomo do dneva popisa dobili svojo „EMŠO“ (enotno matično številko), ki nas bo poslej spremljala vse življenje in skozi vse urade. V statističnem

pregledu popisa bo EMŠO prvič igrala povezovalno vlogo znotraj statističnega sistema, na popisnicah pa bo omogočala tudi kontrolo popisa.

ŠE VEDNO SPORNO: VPRAŠANJE ŠT. 9

Vprašanje št. 9 v obrazcu P-1 za popis prebivalstva se glasi: pripadnost narodu, narodnosti ali etični skupini. Pod vprašanjem pa je obrazložitev: v skladu s 170. členom ustave SFRJ občan ni treba odgovoriti na to vprašanje. Besedilo ustave namreč pravi: „Občan se ni dolžan izjavljati, kateremu narodu oziroma narodnosti pripada, in se tudi ne opredeliti za pripadnost h kakemu narodu oz. narodnosti.“

Besedila tega vprašanja so se od prvega popisa v povojni Jugoslaviji, ki je bil leta 1948, večkrat spremenila. Sedaj imajo državljani SFRJ možnosti opredeljevati se za vse narodne, narodnostne in etnične skupine, v katere so všteti tudi Muslimani, ali pa se vpisati pod posebno rubriko pod „Jugoslavo- vani“. Opredelitev, za „Jugoslavo- vana“ ne more biti tudi opredelitev za narodnost.

Le z lastnim znanjem iz gospodarske krize

Že dolgo je znano, da je pogoj dobrega gospodarjenja tudi dobra glava, ne samo pridne roke.

No, znano morda drugod po svetu, saj smo pri nas vse prerađi delali predvsem z rokami, tisto z glavo pa prevečkrat prepuščali drugim in jim za to odštevali drage denarje – devizne denarje. Stabilizacija našega gospodarstva pa je, kot mnogo drugih, postavila v ospredje tudi to vprašanje, ki ga moramo, če hočemo, da bomo enakovredno prodajali delo naših rok in naše glave, zadovoljivo rešiti.

Domače inovacije ali izumi, po domače tudi pogruntavščine, so pri nas sila redke. Veliko pa jih uvažamo. Redki so tudi predlogi za izboljšave pri že nabavljenih strojih, za njihovo uporabo v druge namene ali za izboljšavo načina dela, pri katerem bi prihranili čas in surovine in s tem seveda tudi denar. O tem razmišlja vsak dober gospodar in ker smo gospodarji v naših delovnih organizacijah vsi, se moramo tudi vsi z a to prizadevati.

Zakaj smo na področju inovacij toliko zaostajali? Dr. Mi-

Zakaj ni več domačih inovacij, izboljšav dela in raziskovalne dejavnosti? Bo Dolenjska tu še zaostajala?

ha Japelj, ki je predsednik občinske raziskovalne skupnosti v Novem mestu, je v nedavnem pogovoru za NAŠE RAZGLADE na to vprašanje takole odgovoril:

„V povojnem obdobju se je začela nagla industrializacija (ki je normalno rast kmetijstva zelo zapostavljala) povsod na Dolenjskem, zlasti pa v novomeški občini. Takšna rast gospodarstva je gotovo vse preveč favorizirala in tenzivno investicijsko dejavnost; pomembne poslovne odločitve smo sprejemali le s krajšimi razmišljanji in le včasih z ustreznimi ekonomskimi in tehnično-tehnološkimi analizami. Pri takšni poslovni in gospodarski politiki, ki je bila očita pri skoraj vseh delovnih organizacijah, pa je bilo lastno razvojno-raziskovalno delo v prvi fazi zelo zapostavljeno. Velike investicijske naložbe smo takrat izvedli prednostno le z neposredno uporabo tujega znanja, tu je

(uvožene) opreme in tehnologije.“

Vsaki vrsti razpisništva je treba enkrat narediti konec. V našem primeru je razpisništvo omejevanje lastnih raziskovalnih možnosti in k upovanje tujega znanja. V tujini je ustaljena praksa, da podjetja, ki jim je kaj do svoje bodočnosti, vlagajo v raziskovalno delo od dveh do deset odstotkov svojega bruto dohodka. Pri nas so take delovne organizacije bele vrane. V teh mejah se giblje le tovarna zdravil KRKA, ki v raziskovalno dejavnost vlaga približno pet odstotkov bruto dohodka. Stevilne delovne organizacije v naši pokrajini se vedejo, kot da te dejavnosti ni. Je to morda znak nezaupanja v lastne sposobnosti in v lastne kadre?

Razveseljiva je vest, da b o občinska raziskovalna skupnost letos razpolagala z mnogo večjimi sredstvi za spodbujanje inovacijske in raziskovalne dejav-

nosti kot doslej. Ta sredstva so v prvi vrsti namenjena za raziskave na področju energetike, odpadnih voda, varstva reke Krke in prometnih zvez. Seveda je 500 milijonov, kolik or bo na razpolago, po predvidevanjih še le polovica potrebnih sredstev za vse planirane dejavnosti. Drugo polovico bodo morali združiti neposredni interesi in porabniki. Več sredstev kot doslej bo občinska raziskovalna skupnost lahko namenila tudi propagiranju in nagrajevanju inovacij ter pomagala delovnim organizacijam da same organizirajo to dejavnost, saj je v pogovoru z NAŠIMI RAZGLADI predsednik dr. Miha Japelj med drugim tudi dejal:

„Pri inovacijah ni ustvarjalec le avtor, marveč vsa organizacija, ki ustvarjalcu patenta ali inovacije vsestransko omogoči tisto resnično in tudi dokončno industrijsko realizacijo njegove ideje. Tak način pojmovanja inovacij, ki je širok, raznovrsten in globok, pa je prav gotovo za našo socialistično in samoupravno družbo najbolj primeren.“

N. S.

TRENUTKI ZMAGOSLAVJA

Naše tekmovalke in tekmovalci sicer niso tekmovali za svetovni pokal, pa niso zato nič manj veseli priznanj in pokalov, ki so jih osvojili. Zgoraj desno: tri najboljše v ženski konkurenci. Spodaj: ekipni pokal je osvojil Tehnoservis. Spodaj desno: navdušeni navijači so dvignili zmagovalko. Več o tekmovanju na naslednji strani.

čim boljše uvrstitev. Višje uvrščeni za priznanja, kandidati za najboljšo skupno uvrstitev pa za prehodni pokal.

Po končanem tekmovanju smo se zbrali pred domom in proglasili zmagovalce. Prehodni pokal je osvojila ekipa Tehnoservisa. Sledila je tradicionalna navada, da so nam zmagovalci ponudili vino iz pokala. Organizatorji pa so vsem sodelujočim podelili značke trimčka.

Predsednik športnega društva IMV, Anton Jakše, se je ob tej priložnosti zahvalil vsem tekmovalcem za uspešno sodelovanje. Hkrati jih je povabil na tekmovanje, ki bo v aprilu, s tem da pritegnejo k sodelovanju še druge člane naše delovne organizacije. Povedal je še to, da bi bili zelo veseli prijav tudi iz drugih tozdov. Le na ta način bi bilo to res tekmovanje tistih, ki so zaposleni v IMV.

Vrnili smo se zadovoljni in z obljubo organizatorjev, da bo takih dni še več. Upamo, da se bo to tudi uresničilo.

Tekmovali smo v veleslalomu

22. februarja 1981 je bilo organizirano tekmovanje naše delovne organizacije v veleslalomu na Gorjancih pod Gospodično. To je bilo drugo tekmovanje v sklopu zimskih športnih iger IMV. Organizatorji so bili zadovoljni s številom prijavljenih, kar dokazuje veliko zanimanje za to vrsto športa v naši delovni organizaciji.

Nedvomno je bil uspešen potek tekmovanja odvisen predvsem od vremena. Ravno to pa nam ni bilo naklonjeno. Hladno je bilo, kot nalašč je tudi snežilo, vendar nam to ni preprečilo, da se nas ne bi veliko zbralo pod avtoparkom, kjer so nas čakali s kombiji, da nas odpeljejo na Gorjance.

Odšli smo v upanju, da se bo vreme izboljšalo. Ampak bolj ko smo se približevali cilju, bolj je bila cesta neprehodna. Brez zimske opreme je bila vožnja nemogoča. En kombi se je moral po neuspelem porivanju vrniti nazaj. Vse to pa ni vplivalo na naše razpoloženje, slišala se je pesem, pripovedovali smo si šale. Nismo pozabili niti „ogrevanja“ iz steklenice z domačo slivovko.

Pod Gospodično nas je čakalo še večje razočaranje. Spustila se je megla, tudi sneg je še naletaval. Bili smo skoraj prepričani, da tekmovanja ne bo. Tekmovalcem pa vse to ni vzel poguma. Po predhodnem ogrevanju so bili vsi na startu, pripravljeni, da začnejo s tekmovanjem po vseh pravilih. Po „voki-tokiju“ se je slišalo: „Pet, štiri, tri, dva, ena – smuk! Prvi tekmovalec je startal, ga vidite? Slabo se vidi, zdaj smo ga zagledali, izpustil je vrata, padel je, vendar nadaljuje. Pripeljal je skozi cilj!“

Zanimivo je bilo spremljati tekmovanje. Čeprav je bilo spuščanje oteženo in so mnogi padli, so se vsi trudili za

SPASENKA LAZAROV
TOZD TA DSSS –
tehnološki oddelek

REZULTATI Z IMSKIH ŠPORTNIH IGER IMV

Kategorija – ženske	čas	točke
1. Vida Kerin – Commerce	25,12	29
2. Katarina Turk – DSSS	29,4	25
3. Eda Bubola – Tehnoservis	1.18,4	20
Kategorija C – moški nad 40 let		
1. Miro Jasnič – DSSS	22,6	32
2. Lado Marolt – Tehnoservis	23,9	28
3. Franc Požun – Commerce	24,3	25
Kategorija B – moški od 30 do 40 let		
1. Mirko Fink – Tehnoservis	20,8	43
2. Marjan Arko – Commerce	21,8	39
3. Stane Lukšič – DSSS	23,0	36
Kategorija A – moški do 30 let		
1. Jože Šinkovec – Tehnoservis	19,9	48
2. Mitja Turk – TA	20,5	44
3–4. Stane Gazvoda – TA	21,1	41
3–4. Tone Kramar – TA	21,1	41

Ekipna uvrstitev

TOZD	ženske	moški C	moški B	moški A	skupaj
1. Tehnoservis	20	28	43+30	48+36	205
2. Commerce	29	25	39+33	39+35	200
3. DSSS	25	32	36+26	32+25	176
4. TA	-	21	32+29	44+41	167
5. TP	-	20	34+28	30+26	138
6. TAP Brežice	-	22	-	-	22

Za večji kos slovenskega sladkorja

Če bi imeli na voljo več sladkorja, bi ga Jugoslavija danes prodajala za dragocene devize na svetovnem trgu. Tudi domača poraba raste iz leta v leto, zato si veliko obetamo od nove ormoške tovarne sladkorja. Da bi lahko poslovala z uspehom, bi morali letos v Prekmurju posejati s sladkorno peso več kot 5000 hektarov površin. Zdaj niso dosegli niti 4000 hektarov, zato naprezajo vse moči, da bi peso pridelovalo več kmetov v Prekmurju in tudi na bližnji hrvaški strani.

Usmerjeno izobraževanje že letos

Katere so temeljne značilnosti usmerjenega izobraževanja?

Ko govorimo o značilnosti sedanje reforme vzgoje in izobraževanja velja takoj poudariti, da tokrat ne gre za reformo v ozkih okvirjih šolske reforme, temveč to po svoji vsebinski, sistemski, programski in organizacijski osnovi predstavlja del družbene preobrazbe, del naših skupnih prizadevanj, da izoblikujemo razvito socialistično družbo. Z usmerjenim izobraževanjem postaja izobraževanje po osnovni šoli sestavni del združenega dela, delavci v združenem delu pa prevzemajo odgovornost za nadaljnji razvoj tega izobraževanja in njegovo skladnost s potrebami tehnološkega in družbenega razvoja.

Zato postaja načrtno usmerjanje mladine in odraslih v izobraževanju ena od temeljnih značilnosti usmerjenega izobraževanja. Z usmerjanjem usklajujemo posameznikova in skupna hotenja osebne poklicne odločitve z razvojnimi načrti in potrebami združenega dela.

Izobraževanje postaja z usmerjenim izobraževanjem prava in obveznost delavcev. Delovnemu človeku omogočamo izobraževanje v mladosti in v vsej delovni dobi, saj je usmerjeno izobraževanje zasnovano tako, da se udeleženci po vsaki stopnji lahko vključijo v delo in nadaljujejo izobraževanje ob delu ter da se obdobja izobraževanja in dela lahko menjavajo.

Z usmerjenim izobraževanjem se korenito spreminja tudi dosedanja vsebina in organizacija izobraževanja na osnovni šoli.

Na široki skupni vzgojno-izobrazbeni osnovi na začetku usmerjenega izobraževanja se oblikuje sistem izobraževalnih vsebin in oblik, ki zagotavljajo večjo učinkovitost izobraževanja. Ob vseh teh značilnostih usmerjenega izobraževanja pa moramo poudariti, da imajo prednost pri oblikovanju vsestransko razvite in svobodne osebnosti: vzgoja za delo in iz dela, marksistična vzgoja, usposabljanje za samoupravljanje ter vzgoja v duhu humanizma, bratstva, enakopravnosti in odgovornosti.

Kakšna je vloga vzgojno-izobraževalnih programov?

Vloga vzgojno-izobraževalnih programov se v primerjavi z vlogo dosedanjih programov

izobraževanja bistveno spreminja, saj poleg določanja vsebine opredeljuje tudi način izobraževanja. Tak vzgojno-izobraževalni program, razen vsebine in ciljev, vsebuje podrobno zamisel, kako naj bo organizirano vzgojno-izobraževalno delo, da bomo dosegli predvidene uspehe. Tudi odločanje o vzgojno-izobraževalnih programih dobiva novo samoupravno podlago, saj sodi med pravice delavcev, ki s tem prevzemajo tudi odločanje o ciljih, vsebini, organizaciji in celotni vsebinski in idejni usmerjenosti izobraževanja in vzgoje.

Katere so pglavitne sestavine in značilnosti programov srednjega izobraževanja?

Usmerjeno izobraževanje zahteva drugačno obliko in sestavo vzgojno-izobraževalnih programov za pridobitev strokovne izobrazbe. Pglavitne sestavine programov srednjega izobraževanja so:

— skupna vzgojnoizobrazbena osnova je osredotočena na prvi in drugi letnik, njena vloga je v tem, da omogoča učencem širjenje in poglobljanje splošne izobrazbe. Posebej velja poudariti, da programi srednjega izobraževanja zagotavljajo mladini višjo raven splošne izobrazbe, širše temelje strokovne izobrazbe in bolj odprte poti nadaljnjega izobraževanja. Skupna vzgojnoizobrazbena osnova predstavlja v prvem letniku večino, v drugem pa do polovice skupnih predmetov, kar nedvomno prispeva k višji ravni splošne izobrazbe, hkrati pa omogoča lažjo prehodnost med različnimi vzgojnoizobraževalnimi programi v prvih dveh letih izobraževanja.

— Temeljna strokovno-teoretična in praktična znanja, ki jih zahteva delo v posamezni stroki ali dejavnosti.

— Posebna strokovno-teoretična in praktična znanja, ki jih zahtevajo dela in naloge značilne za določene poklice.

Posebej je treba poudariti vlogo, ki jo imata v programih srednjega izobraževanja delovna in politehnična vzgoja. Uresničujeta se predvsem s programom osnove tehnike in proizvodnje ter s proizvodnjo in delovno prakso, ki je obvezna za vse učence usmerjenega izobraževanja.

Kaj je to skrajšani program?

V sestavo srednjega izobraževanja uvrščamo v usmerjenem izobraževanju tudi skrajšane programe, ki pripravljajo učence za manj zahtevne poklice, dela in naloge. Med takšne poklice na področju kovinsko-predelovalne usmeritve uvrščamo ročnega obdelovalca kovin, upravljalca strojev, varilca, rezalca itd.

Skrajšani program srednjega izobraževanja obsega izbrane predmete iz skupne vzgojnoizobraževalne osnove ter iz programa srednjega izobraževanja izbrana strokovno teoretična in praktična znanja, potrebna za opravljanje določenih del in nalog.

Ker se v skrajšani program lahko vključujejo tudi učenci, ki niso dokončali osnovne šole, se tem dodajo tudi manjkajoča znanja iz programa osnovne šole. Uspešno končan program omogoča nadaljnje izobraževanje v programih srednjega izobraževanja. Tako je odprta pot iz skrajšanega programa v zahtevnejše programe.

Izobraževanje po skrajšanih programih srednjega izobraževanja traja največ dve leti. Skrajšani program kovinsko-predelovalne usmeritve traja 18 mesecev. Šolski center v Novem mestu bo že v jeseni začel z izobraževanjem delavcev po skrajšanem programu.

Kako je s sedanjimi poklicnimi šolami in poklicnim izobraževanjem?

Sedanjsa sistema poklicnega izobraževanja v usmerjenem izobraževanju ne poznamo, saj enoten sistem usmerjenega izobraževanja oblikujejo programi, ne pa posamezne šole. Zato poznamo le programe sedanjega izobraževanja, ki v različnih časovnih obdobjih (od 2 — 4 let) pripravljajo učence za dela in naloge srednje zahtevnosti. Torej v novem sistemu ne poznamo več izobraževanja za poklic v poklicnih šolah, temveč se učenci izobražujejo v enotnem sistemu srednjega izobraževanja po različnih programih (skrajšani program, 3-letni program, program 4-letnega izobraževanja in nadaljevalni program).

Triletni program srednjega izobraževanja ne izobražuje za poklice, saj se vzgojnoizobraževalni programi ne podreajo ozkim potrebam posameznih poklicev niti trenutnim zahtevam naglo spreminjajoče se tehnologije.

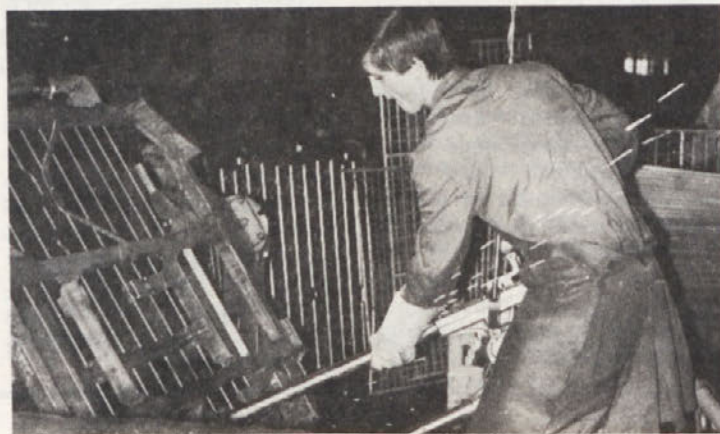
V triletnem programu pridobivajo učenci ustrezno zaokroženo splošno in strokovno izobrazbo, pa tudi dovolj praktičnih znanj za uspešen začetek dela v določeni stvari.

Programi usposabljanja v delovnih organizacijah pa imajo za nalogo, da na osnovi pridobljenih znanj usposabljujejo slehernega za konkreten poklic. Praktično to pomeni, da iz šol ne bodo več prihajali izučeni strugarji, rezkalci, kleparji itd., temveč oblikovalci v času pripravništva v delovni organizaciji.

Kako je s sedanjimi delovodskimi šolami?

V sestavni del srednjega izobraževanja v usmerjenem izobraževanju uvrščamo tudi nadaljevalni program srednjega izobraževanja, ki usposablja oz. pripravlja za operativno strokovno vodenje delovnih procesov in druga sorodna dela na področju priprave in organizacije dela.

V nadaljevalni program se lahko vključijo vsi tisti, ki so končali predhodni program in imajo ustrezne delovne izkušnje. Nadaljevalni program srednjeročnega izobraževanja omogoča vključitev v ustrezne programe za pridobitev višje in visoke izobrazbe. Nadaljevalni program srednjega izobraževanja traja dve leti.

Ukrepi za povečanje produktivnosti dela v PROIZVODNJI I

Na vseh ravneh se dogovarjamo in rešujemo probleme, ki tarejo ne samo nas, ampak celo tovarno. To je predvsem dobava repromateriala, saj vemo, da prihaja do določenih zastojev zaradi nepravočasne dobave, oziroma nepravočasnega carinjenja. Tako imamo vsakodnevne težave z nujnimi pozicijami, ki jih ne moremo izdelovati v takih količinah, ki bi bile ekonomsko upravičene. Ob tem se pojavlja tudi slabša kvaliteta na nekaterih izdelkih, na katerih moramo izvajati dodatna dela. Z našimi pripravljalnimi službami se trudimo, da ne bi več prihajalo do teh zastojev. Večkrat se dogaja, da nam zataji evidenca določenih pozicij v skladišču, kakor tudi evidenca repromateriala. Če hočemo to v popolnosti uresničiti in ujeti korak s proizvodnjami, ki od nas dobivajo elemente, moramo običajno iskati material v skladišču ali pa v drugih proizvodnjah.

Na sestankih z vodstvenimi delavci smo analizirali izpade v decembru in januarju ter sprejeli ukrepe za boljše izkoriščanje delovnega časa in kapacitet strojev, večji red in disciplino ter pravočasno prihajanje in odhajanje z dela.

Velike težave imamo tudi z vzdrževanjem strojev in orodja. Vzrok poznano — uvoz. Težave z vzdrževanjem orodij smo že delno rešili, ne pa še dovolj, saj vemo, kaj predstavlja vzdrževanje takih količin orodij v Proizvodnji I.

Eden izmed ukrepov za povečanje proizvodnje je popolna analiza vseh elementov in delov, ki jih izdelujemo v Proizvodnji I, predvsem pa glede časovne izdelave elementov. Naši tehnologi, skupaj s tehničnimi službami, analizirajo normative in jih

usklajujejo, kar bo prineslo zmanjšanje stroškov izdelave in povečanje produktivnosti. Žal ugotavljamo, da prihajajo nekateri delovni nalogi v oddelke naše proizvodnje s starimi normativi.

Omeniti moramo še, da vsak dan, glede na potrebe v materialnem in v prevzemnem oddelku v Proizvodnji V, posojamo določeno število delavcev za opravilo njihovih nalog. Pri tem upoštevamo dogovore, da se teh del udeležujejo delavci, ki niso iz neposredne proizvodnje.

S tem, kar smo doslej naredili, še nismo zadovoljni, saj pri analizi kršitev delovnih dolžnosti ter neizvajanju planskih nalog naletimo na velike težave. Večkrat ugotavljamo, da so težave subjektivne narave.

Ob pomoči služb, ki so zadolžene za naše nemoteno

delo, se bomo trudili, da ne bo prišlo do motenj v naši proizvodnji.

Naše geslo za povečanje produktivnosti naj bi bilo: izdelati toliko elementov in tako kvalitetne, da v drugih proizvodnjah ne bo zastojev.

VINKO MIKEC
TA — Proizvodnja I.

Nadomestilo za 100 milijonov ton lignita

Pred nedavnim so makedonski strokovnjaki v občini Probištip odkrili veliko nahajališče naftnih škrlavcev. Iz 200 milijonov ton naftnih škrlavcev, kolikor zdaj ocenjujejo zaloge, lahko pridobijo toliko energije kot iz 100 milijonov ton lignita ali 12 milijonov ton rafinirane nafte. Tu bi lahko več desetletij delala termocentrala z močjo 120 MW. Pri sedanjih cenah surove nafte bo izkoriščanje te surovine dragocen prispevek pri lajšanju naše „žejne“ po nafti.

Smrt premagala voljo do življenja...

Kolektiv IMV, tozdr. Tovarna oken in kovinske galanterije Šmarjeta, se je 8. februarja poslovil od svojega sodelavca Milana Merzdovnika.

V naši delovni organizaciji je bil zaposlen od vsega začetka. Leta 1978 ga je začela razjedati zahrbtna bolezen. V dveh letih bolehanja je izgubil obe nogi.

Kljub težki bolezni je bil ob vsakem našem obisku nasmejan. Ob našem zadnjem snidenju,

komaj nekaj dni pred smrtjo, je optimistično izjavil, da nas bo naslednjič sam obiskal. Žal mu je smrt to preprečila.

Naša delovna organizacija ga je ves čas njegove bolezni pogrešala, saj je bil naš edini električar. Spominjali se ga bomo kot pridnega in vestnega delavca, veččega svoje stroke.

ZLATKA POGLAJEN
TOKG Šmarjeta

Ustanovljeno je društvo kadrovskih delavcev občine Novo mesto

V času, ko dobivajo kadrovske službe vse pomembnejšo vlogo in ko se prav zaradi tega na tem področju množično ustanavljajo društva, so tudi v Novem mestu ustanovili društvo kadrovskih delavcev občine Novo mesto z namenom, organizirati delovanje delavcev, ki se v OZD, družbenopolitičnih organizacijah, organih in skupnostih ukvarjajo s kadrovsko politiko v širšem pomenu besede. Pobudo za ustanovitev društva je dal izvršni odbor skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje Novo mesto,

uresničil pa jo je iniciativno odbor, sestavljen iz kadrovskih delavcev.

Društvo, ki je prostovoljno strokovno združenje delavcev, delujočih na kadrovskem področju, ima sedež na sedežu strokovne službe občinskih skupnosti za zaposlovanje Novo mesto, Trdinova ulica 10. Navedena strokovna služba je zagotovila sredstva za začetek društvenega delovanja.

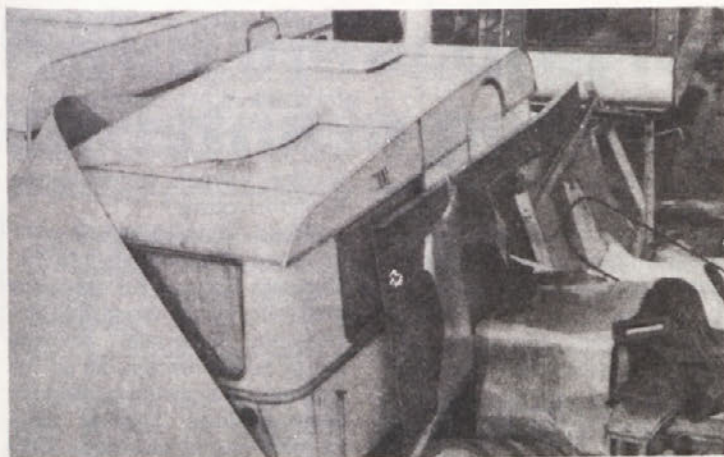
Na prvem občnem zboru, ki je bil 20. 2. 1981, smo razpravljali o pravilih in programski usmeritvi v letu 1981

za društvo in Zvezo društev kadrovskih delavcev Slovenije, h kateri je novoustanovljeno društvo tudi pristopilo. Prisotni so ob tej priložnosti poslušali tudi predavanje o izobraževanju v združenem delu, ki ga je imel Milan Pavliha iz republiškega sekretariata za kadrovska vprašanja. Letošnje naloge društva so usmerjene predvsem v pomoč članom pri dograjevanju kadrovskih služb, k seznanjanju s pozitivno zakonodajo in k organiziranju posvetov oziroma razprav s področja kadrovske kadrovske politike.

Društvo je začelo z velikim optimizmom, zato upa tako na materialno kot na moralno pomoč delovnih organizacij ter družbenopolitičnih organov in organizacij. Za začetek delovanja imamo na voljo namreč le pristopno članarino 100,00 dinarjev na člana.

Ker naj bi kadrovska politika zagotovila hitrejšo razvijanje samoupravnih družbenih odnosov in s tem osvoboditev delovnega človeka, hitrejšo materialno rast, spodbujala vsestranski in svobodni razvoj osebnosti in ustvarjalne sposobnosti delovnih ljudi, je potrebno, da obravnavajo to področje skupno vsi dejavniki, ki so zanj tudi odgovorni.

IZVRŠILNI ODBOR

TEŽAVE V PROIZVODNJI

● **Tovarna avtomobilov, Novo mesto, 23. febr. 1981** – Kritično so ocenili delovanje vseh družbenopolitičnih organizacij. Le-te so premalo aktivne pri obveščanju in delovanju znotraj ter izven nje. Proizvodnje I. in V. imajo že preoblikovano OO ZSM z novim predstvom. V ostalih proizvodnjah morajo narediti to najkasneje do 20. marca.

● **Proizvodnja V., Novo mesto, 24. febr. 1981** – Trenutno stanje je posledica pomanjkanja materiala. Tovarna SILA RAPID nam npr. ne more dobavljati zadovoljivo količino hladilnikov, ker nima dovolj bakrene pločevine. Ta primer, ki vsekakor vpliva na uspehe v proizvodnji, pa ni osamljen. Pri sestavljanju R-18 dosegamo komaj 46 % plana, ker ni materiala niti karoserij. Tudi na montaži R-4 ne uresničujejo v celoti sprejetih načrtov.

OO ZK v Proizvodnji V. je v celoti sprejela akcijski program za prvih 6 mesecev tega leta. Poudarili so, da je potrebno vključiti v ta program tudi mladinsko organizacijo.

Sprejem samoupravnih sporazumov

● **Tehnoservis, Novo mesto, 21. febr. 1981** – Ker je potekla mandatna doba disciplinske komisije, so bile na pobudo družbenopolitičnih organizacij izpeljane volitve za nove člane disciplinske komisije.

V tej TOZD so sprejeli samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega plana industrijske rizične skupnosti in izvolili za delegata v konferenco delegatov v občini Jožeta Ši n-

kovca. Sprejeli so tudi samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega plana rizičnih skupnosti osebnih zavarovanj in v konferenco delegatov te rizične skupnosti imenovali Faniko Blatnik. Odločili so se, da pristopijo tudi k Samoupravnemu sporazumu o temeljih srednjeročnega plana Jugobanke – temeljne banke Ljubljana za obdobje 1981 – 1985.

Zahvala

Ob smrti mojega brata Slavka Zupančiča se iskreno zahvalujem sodelavcem sektorja laboratorijskih raziskav za podarjeni venec in za izrečeno sožalje.

ZLATA VIDMAR

Kdaj kritika in samokritika v našem glasilu?

Prvič se oglašam v našem skupnem glasilu „Kurir“. Moja želja in najbrž želja nas vseh je, da uredništvu „Kurirja“ pošljemo čim več člankov, vsak iz svoje delovne sredine. V njem prevečkrat pišemo oziroma beremo o uspehih, ki smo jih dosegli z delom, skratka pišemo samo o pozitivnih rezultatih. Premalo pa omenjamo, kaj nismo naredili oziroma kje smo ga polomili. O teh vprašanih nismo skoraj nikoli obveščeni. Menim, da moramo v našem „Kurirju“ najti več prostora tudi za kritiko oziroma samokritiko.

Ob pisanju člankov bodimo samokritični! Naša pozitivna in negativna spoznanja naj se odražajo tudi na papirju, ne pa samo v besedah. Zavedati se moramo, da ne bomo imeli resničnega samoupravljanja, če delavec samoupravljalec ne bo imel v vsakem trenutku popolnoma jasne predstave o čem odloča.

NIKOLA
OVNIČEK
TOZD TA –
obrat Suhor

VIDA KERIN
TOZD Commerce

Ser. No. 4001 0195

Na „pokopališču“ pred prototipno delavnico, sredi kopice železja, sameva prikolica, ki bi si zaslužila veliko več spoštovanja in boljšega odnosa. Skrita pred pogledi mimoidočih in nevedočih in pozabljena od z delom preobremenjenih ljudi, čaka verjetno nemilo usodo STO-LETINDEVETDESETA prikolic, izdelana v Industriji motornih vozil. To je dobra, stara ADRIA 375 iz serije 4001, s katerimi se lahko srečamo edino še na zbledeh fotografijah.

Primer, katerega moramo rešiti pred neizprosno zobom časa, je prišel k nam po zaslugi svojega tvorca, ing. Martina Severja, ki mu je uspelo dobiti prikolicu od lastnika v upanju, da bomo staro ADRIA polepšali in ohranili kot „živ“ dokaz naših začetkov. Ideja še ni uresničena, ADRIA števil. 195 pa se čedalje težje upira letom Ali res ni rešitve?

KURIRJEV OBJEKTIV

Vse več naporov za uresničevanje sprejetih planov

V dneh, ko so v vseh tozd sprejemali plane za naslednje srednjeročno obdobje, smo se v tozd Commerce že nekaj prostih sobot sestali z vodji poslovalnic IMV po Jugoslaviji, da bi se temeljito dogovorili o skupnih in enotnih akcijah prodaje na domačem trgu.

Sestanek, ki smo ga organizirali v soboto, 14. 2. 1981, je potekal še posebej delovno in aktivno. Vodje poslovalnic so kljub težavam, s katerimi se vsak dan srečujejo na svojih prodajnih mestih, zavzeto razpravljali o programu dela, ki so si ga delavci poslovalnice zasta-

Prepričani smo, da je! Stabilizacija je, vsak dinar „šparamo“, zato pa nam ne bi smelo manjkati dobre volje, ki bi ob skromnih denarcih pomladila in podaljšala življenje tej starki, ki bi lahko našla „honorarno delo“ med blestečimi sestrami na sejmi in razstavnih prostorih. Mi sami in tudi mnogi drugi bi se lahko ob pogledu na Ser. No. 4001 0195 in moderne ADRIE ki 15 let polnijo evropske ceste, marsičesa naučili.

Sprememba delovnega kolektorja

● **Tovarna opreme, Črnomelj, 17. febr. 1981** – Da bi zagotovili nemoteno delo v naši TOZD so v Črnomlju sklenili, da bodo po potrebi vse sobote do 30. aprila 1981 delovne. Le na ta način bo odpravljeno trenutno pomanjkanje elementov za montažo prikolic.

● **Tovarna opreme, Mirna, 27. febr. 1981** – Iz zaključnega računa za leto 1980 je zanimiva primerjava povprečnega neto OD na zaposlenega v DO: leta 1979 je znašal 5.634 din, leta 1980 pa 7.136 din.

vili za prvo četrtletje tega leta. V bogati razpravi, ki je trajala nekaj ur, so si posamezniki izmenjali različna mišljenja in kritično obravnavali nekatere pomanjkljivosti, ki se pojavljajo pri delu.

Predlogi (za obdelavo terena v obliki obiskov delavcev IMV družbenemu sektorju, izvedbe ankete idr.) so bili spodbudni, kar je ohrabruječe za nadaljnje delo.

Sestanek smo sklenili s trdnimi obljubami vseh vodij poslovalnic, da si bodo skrajno prizadevali (vsak na svojem

območju), da bi bili prodajni rezultati čimboljši.

Mi, ki smo sestanku prisostvovali kot predstavniki matične tovarne – delavci tozd Commerce, pa smo jim morali obljubiti, da bomo pri vseh odgovornih zahtevali boljšo kvaliteto proizvodov. V bodoče moramo izboljšati tudi delo in poostri disciplino v odpremi službi, ker se nemalokrat pripeti, da pride avto do prodajnega skladišča nekompleten.

Mladinci se dogovarjajo

Na tretjem sestanku OO ZSMS Proizvodnje I. se je zbralo 64 mladincev, predstavnica občinske konference ZSMS Nada Bračička, član predsedstva OO ZK v Proizvodnji I. Boris Črnič ter predstavnika OO ZS v Proizvodnji I. Alojz Blatnik in Slavko Novak.

Predsednik OO ZSMS Proiz-

vodnje I., Franc Nemanič, je podelil članske izkaznice nekaterim starim in novospregitim članom ter jim zaželel uspešno delo. Glede članarine so se dogovorili, da jo bodo pobirali dvakrat na leto (60 din). Za to so zadolženi člani predsedstva.

Na ustavnem sestanku, ki je bil v januarju, je bila predvidena

priprava proslave ob dnevu žena. Glede na sklep sindikata DO IMV, da zaradi stabilizacijskih ukrepov proslava odpade, so se dogovorili, da s prostovoljnimi prispevki kupijo darila za delavke v Proizvodnji I. Dogovorili so se za izlet v Kranjsko goro, kjer bosta mednarodni smučarski prvenstvi.

Stroške izleta bo plačal vsak udeleženec sam, razen prevoza, ki ga bo organiziral sindikat s tovarniškim avtobusom. Ob prijavi je treba plačati kavčijo 150 din, ki se obračuna za ostale stroške. Vabljeni so vsi zaposleni v Proizvodnji I.

Franc Nemanič nam je povedal, da plan proizvodnje 20. februarja letos ni bil uresničen predvsem zaradi nerednega dobavljanja materiala. Seznanil nas je tudi z ukrepi, ki so bili izrečeni na sestanku vodstvenih delavcev tozdr Tovarna avtomobilov in predstavnikov DPO glede povečanja produktivnosti z boljšim izkoriščanjem delovnega časa. Predlagane so bile naslednje izboljšave:

- boljši izkoristek materiala,
- slabi odpreški se popravijo in dajo za rezervne dele,
- prižiganje in ugašanje luči moramo prilagoditi daljšanju delovne svetlobe,
- stroj, na katerem se ne dela, mora biti izklopljen.

Predstavnica občinske konference ZSMS nas je pozvala, da se ob morebitnih problemih pri izvajanju programa obrnemo nanju s tovarišem Udovcem, s katerim sta zadolžena za koordinacijo dela v ZSMS v DO IMV. Seznanila nas je še s programom OK ZSMS za politično usposabljanje mladincev, s tekmovanjem za najboljšega delavca samoupravljalca ter s sodelovanjem mladincev na kvizu Tito - revolucija - mir.

VINKO MIKEC
tozdr TA - Proizv. I.

— Rad bi letel iz proizvodnje v administracijo.

(Iz Pavlihe)
M. KOSANOVIC

Delovni obisk konference ZK v obratu Suhor

5. marca 1981 nas je obiskala delovna skupina občinske konference ZK Metlika.

Iz IMV, obrat Suhor, so bili prisotni: sekretar OO ZK, predsednik OOS in predsednik ZSMS: Šuštaršič, Gurovič in Ovniček.

Namen sestanka je bil ugotoviti, kako uresničujemo naloge na področju politike, gospodarske stabilizacije, planiranja in samoupravnih odnosov ter kako so se DPO in samoupravni organi lotili k uresničevanju teh nalog.

Pogovarjali smo se tudi o uresničevanju reforme vzgoje in izobraževanja, o kadrovski politiki, uresničevanju varnostnoobrambnih nalog in o drugem. Ugotovitve o zaključnem računu ne smejo biti enkratne, ampak jih moramo obravnavati večkrat, so nam predlagali člani delovne skupine. Podatki iz zaključnega računa naj bodo taki, da iz njih ne bodo

razvidne samo obveznosti, ampak tudi sredstva, s katerimi razpolagamo. To velja predvsem za podatke iz obrata Suhor (stanovanjski sklad). Opažamo, da delegatski sistem ne deluje tako kot smo si zamislili.

Delegati se ne udeležujejo sej. Tudi pretok informacij od delegatov v bazo ni tak, kot bi moral biti. Na tem področju se bomo morali bolj udeleževati.

Pomanjkanje domačega in uvoženega materiala povzroča veliko težav pri organiziranju proizvodnje, da ne govorimo o disciplini, ki je v tesni zvezi s pomanjkanjem materiala. S področja planiranja smo povedali, kako in kje se planira.

Na razgovoru smo sklenili, da vse družbenopolitične organizacije pripomorejo k temu, da se obrat samoupravno organizira.

NIKOLA OVNIČEK
tozdr TA - obrat Suhor

Kljub inflaciji je varčnost koristna in povsod potrebna

Potrošništvo močno diši po razsipništvu. — Varčujemo tudi z energijo, vračajmo industriji star papir, kovine, steklo in vse druge uporabne odpadke

Varčnost je ena izmed lastnosti, ki nam jih drugi radi pripisujejo. Verjetno imajo prav, saj so že naši dedi in babice pridno polnili nogavice, zglavja in žimnice z ustvarjenimi viški mi pa jih danes posnemamo, ko polnimo žiro račune, tekoče račune, devizne račune in hranilne knjižice.

Žal je zadnje čase moderna ekonomska politika, ki računa z naglo rastjo cen in s tem v zvezi z visoko inflacijo, že močno načela zaupanje v dobre strani varčevanja. Nprestane podražitve vseh mogočih stvari, od tistih, nujno potrebnih za življenje, do tistih, ki jim pravimo luksuzne, nas kar naprej silijo k potrošništvu. Potrošniška mrzlica pa pravi: „Kar lahko kupiš danes, ne odlašaj na jutri“. Zakaj naj bi sicer preprosto človek bil pametnejši od študiranih ekonomistov, ki so ustvarili tak sistem?

Če pa trezno premislimo, lahko hitro ugotovimo, da tak način ne more roditi dobrih sadov. Potrošništvo močno diši po razsipništvu, kam pa pripelje razsipništvo, nam je dobro znano. Resen opomin nam pomeni že lahko podatek, da je realna vrednost prihranjenih dinarskih sredstev občanov pri TDB Novo mesto lani narasla le za 9 %, deviznih pa za 8 %. Pri tej realni vrednosti smo že odšteli vpliv lanske devalvacije.

Ker je težnja manjši denarni masi v bančnem obtoku nevarna, zlasti v sedanjih stabilizacijskih prizadevanjih, se banke na vse načine prizadevajo, da bi obrnile tok v prid gospodarstva. Samo s kontroliranim obtokom lahko usmerjamo denarna sredstva v take naložbe, ki so družbeno in stabilizacijsko koristne.

Naše banke pa se ne prizadevajo le za večje denarno varčevanje, ampak skušajo varčevalno miselnost tudi poglobiti in razširiti na vsa področja, tudi na tista, kjer bi prvi hip lahko mislili, da nimajo z bančništvom nobene zveze.

Tako je javnost presenetila izdaja publikacij 100 + 1 in 100 + 2 načina varčevanja, pripravljajo pa tudi tretjo publikacijo z naslovom 100 + 3 načini varčevanja. V teh publikacijah so predstavljeni različni načini var-

čevanja z energijo, beseda pa je tudi o novih virih energije, ki jih že lahko ali pa jih z novo tehnologijo šele bomo koristno uporabljali.

Posebna bršurica z naslovom „Star papir, železo, steklo za nov papir, za šipe, jeklo“ je namenjena navajanju mladine k zbiranju odpadnih materialov, s katerim je povezana tudi skrb za čisto in zdravo okolje in za kritičen odnos do stvari okoli nas. Besedilo za bršurico je napisal novomeški književnik Severin Šali, namenjena pa je bila akciji šolske mladine za zbiranje odpadnih surovin. Ta akcija je bila v preteklem šolskem letu preozko zastavljena in je imela le kampanjski značaj, zato so bili uspehi zelo različni. Kljub temu se je pet

razrednih skupnosti s področja Črnomlja, Novega mesta in Šmihela lepo izkazalo in bilo nagrajenih.

Letos nameravajo pri TDE v Novem mestu še bolj poglobiti sodelovanje z mladimi, predvsem pa uresničiti željo, da bi bilo zbiranje odpadnih surovin stalna in ne le kampanjska naloga. S tem hočejo doseči in utrditi pri mladih varčnost in jih pritegniti v vrste mladih varčevalcev, kar je dobra investicija za bodočnost in obče družbeno koristno. Hkrati je to seveda koristno tudi za naše bančništvo. Tega pri TLB tudi ne zanika ajo, saj je celotna dejavnost Ljubljanske banke tudi širše obrnjena k vsem ob likam varčevanja.

Angelca Novak, direktorica poslovnih enot LB v Novem mestu, nam je še povedala, da se banka prizadeva za stabilizacijo v lastni hiši z racionalnejšim opravljanjem nalog pri enakem številu zaposlenih, dolgoročno pa s kreditiranjem po-

sameznih znanstveno—raziskovalnih ter inovacijskih projektov delovnih organizacij, pri čemer jim nudi udeležbo tudi do 50 odstotkov.

N. S.

DCVOLJ NAFTE ZA DOMAČE POTREBE?

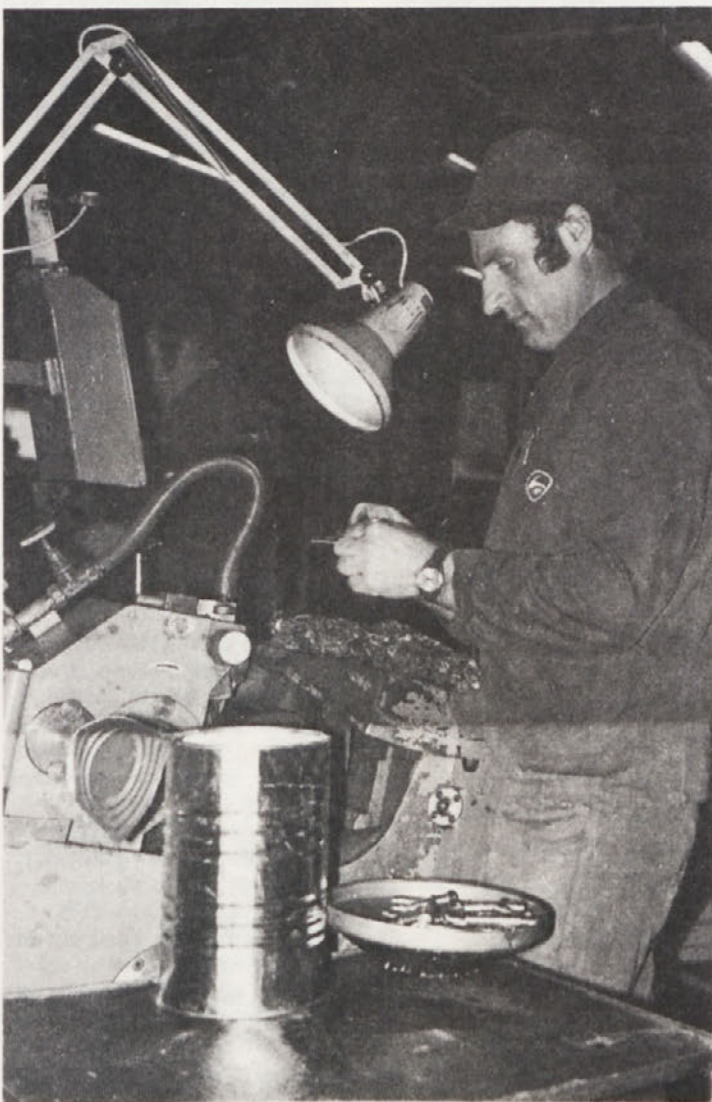
Rafinerija nafte iz Bosanskega Broda opravlja skupaj s sarajevskim Energoinvestom, v katerega sestavi je, geološke in geofizikalne raziskave na nekaterih področjih BiH, za katera menijo, da skrivajo v svojih globinah nafto. Raziskave so po letu 1979 še pospešili, tako da pričakujejo v kratkem ugodne rezultate. Sedaj potekajo raziskave v glavnem na področju severovzhodne Bosne, kasneje pa jih bodo še razširili. Iz dela opravljenih analiz je moč sklepati, da skriva Semberija in severovzhodna Bosna v svojih globinah okrog 180 milijonov ton nafte. Če bi se te napovedi strokovnjakov uresničile, bi si Rafinerija nafte iz Bosanskega Broda zagotovila dovolj potrebne surovine za nadaljnjih 30 let.

GOSPODARSKI VESTNIK št. 9, 6. marec 1981

VEČ NAFTE IN PLINA

Poglavitna značilnost letnega plana, o katerem bodo te dni razpravljali delegati na delavskem svetu SOZD Naftagas, je večja proizvodnja nafte in plina. Letos načrtujejo proizvesti 1,225.000 ton nafte, kar je v primerjavi z lanskim letom 3,4 % več. Proizvodnjo plina bodo predvidoma povečali za 16,1 % in ga pridobili 1.055,321.000 kubičnih metrov. Plan predvideva, da bodo letos zvrtili 131.900 m vrtin, od tega 122.700 metrov vrtin za nafto in plin, 9.200 metrov pa za termalno vodo. Načrtovani obseg vrtanja bo letos v primerjavi z letom 1980 manjši za 4 %. Delovna organizacija Naftagas namenja letos 2,15 milijarde din za investiranje. Od tega bo 951,5 milijonov din namenjeno za nabavo potrebne kapitalne domače in uvožene opreme. Za investicijsko gradnjo so namenili 1,09 milijarde din, za druge investicije pa namenijo 103,4 milijona din.

GOSPODARSKI VESTNIK št. 9, 6. marec 1981

Vaša kri rešuje življenje...

Odkar je leta 1953 prevzel organizacijo prostovoljnega krvodajalstva Rdeči križ Sl. ovinje, število krvodajalcev in zbranih količin te dragocene tekočine neprestano raste. Tako je leta 1977 dalo 103.999 prostovoljnih krvodajalcev 35.227 litrov krvi, leta 1979 pa je bilo krvodajalcev že 108.938.

Ni treba posebej poudarjati človekoljubnosti in nujne te akcije, saj že geslo akcije „Kri rešuje življenje“, samo dovolj pove. Velika je tudi pripravljenost delovnih ljudi, da po svojih močeh rešujejo življenje, saj so se akcijam dosedaj vedno v zadostnem številu odzivali.

Seveda pa so potrebe velike in jemanje krvi samo za tekočo porabo ni dovolj. Potrebne so večje rezerve za primer hujših prometnih nesreč in naravnih katastrof. Tekoče potrebe in nujne rezerve pa lahko zagotovimo samo z načrtovano in stalno akcijo, v kateri bodo zagotovljene stalne in že vnaprej znane količine.

V tako stalno akcijo so se nekateri delovni kolektivi na Dolenjskem že dobro vključili, nekateri pa le formalno. Šporazum med Splošno bolnišnico v Novem mestu in občinskimi odborom Rdečega križa Novo mesto je za leto 1980 določal, da bo v občinah Črnomelj, Krško Metlika, Novo mesto in Trebnje zbranih 1300 litrov

krvi. Ker so bile potrebe večje, je bil tudi plan presežen, tako da je bilo zbranih 1543 litrov. Kri je lani dalo za pokrajinsko bolnišnico 5050 občanov, od tega iz novomeške občine 4686.

Med krvodajalci je bilo 4648 zaposlenih delavcev, 35 kmetov, 90 gospodinj, 9 upoko-

tovarna zdravil KRKA (624), NOVOLES iz Straže (595) in novomeška tekstilna tovarna NOVOTEKS (469). Med delovnimi skupnostmi ali DO, kjer so se posebej zavzeli za krvodajalstvo, naj omenimo tu še Medobčinske inšpekcijske službe, Javna skladišča, Krojač, Knjižotisk, Novomontaža, ISKRA iz

zavarovanja v Novem mestu.

Uresničevanje plana je vse-kakor odvisno od dobrega delovanja aktivov Rdečega križa v posameznih organizacijah. Da bo delo potekalo še bolj načrtno in uspešno, prosijo delavci v občinskem odboru RK, da bi po delovnih organizacijah napravili podroben načrt za izvajanje krvodajalstva. Za vsako organizacijo naj bi tako vnaprej zanesljivo vedeli, kdaj in s koliko krvodajalci lahko računajo.

Šele tako bodo življenja rešena načrtno in brez kampanjskih akcij, na zalogi pa bo vedno dovolj te, za življenje tako zelo potrebne tekočine.

N. S.

Novomeška pokrajinska bolnišnica je lani dobila od 5050 prebivalcev iz občine Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje 1543 litrov krvi, tega predragocenega zdravila

jencev in 268 dijakov srednjih šol. Prvič je prišlo lani na odvoz 878 krvodajalcev.

V delovnih organizacijah zavzema plan krvodajalstva 20 odstotkov zaposlenih, iz letnega poročila občinskega odbora RK pa je razvidno, da so ta plan nekatere delovne organizacije krepko presegle, nekatere pa ga niso dosegle niti do polovice.

Med večjimi organizacijami, ki v krvodajalstvu izstopajo, je treba omeniti predvsem NOVOGRAD, ki je plan izpolnil z 224 odstotki, in LABOD, kjer so plan izpolnili z 210 odstotki.

Med delovnimi organizacijami, ki se ponašajo z visokim številom krvodajalcev, so že vrsto let IMV (lani: 678 krvodajalcev),

Bršljina, ELA, BOR iz Dol. Toplice, Interevropa in Skupnost pokojninskega in invalidskega

MALI LEKSIKON

JAVNI TOŽILEC

Samoupravljanje: samostojen državni organ, ki preganja storilce kaznivih dejanj. Uporablja z zakonom določene ukrepe za varstvo interesov družbenih skupnosti. Za varstvo ustavnosti in zakonitosti vlaga pravna sredstva. Javni tožilec ima pravico in dolžnost, da obvešča skupščino ustrezne družbenopolitične skupnosti o uporabi zakonov in o svojem delu. Viši javni tožilec ima pravico in dolžnost, dajati nižjemu javnemu tožilcu obvezna navodila za njegovo delo. Višji javni tožilec sme tudi prevzeti posamezne zadeve, za katere je pristojen nižji javni tožilec. Javnega tožilca imenuje in razrešuje z zakonom določena skupščina družbenopolitičnih skupnosti. Podrobnejše določbe o organizaciji in delu javnega tožilstva vsebuje poseben zakon.

JAVNO GLASOVANJE

Politologija: javno izražanje volje o kakem vprašanju na volitvah ali na referendumu. Javno glasovanje lahko izraža prostovoljno odločitev za neko stvar, lahko pa pomeni tudi pritisk na volilca ali glasovalca, kako naj izraža svojo voljo. V tem primeru javnost glasovanja omogoča kontrolo in pritisk na glasovalca ali volilca ter pomeni vplivanje na izid glasovanja. Izraža pa tudi strah oblasti pred tajnim glasovanjem. Javno glasovanje poteka praviloma z dviganjem rok („za“ ali „proti“ nekemu predlogu).

JAVNOST DELA

Samoupravljanje: predpisana je kot ustavna dolžnost pri delu državnih organov in organov upravljanja OZD, drugih samoupravnih organizacij, skupnosti, organov družbenopolitičnih organizacij in društev. Način zagotavljanja javnosti je podrobneje urejen z zakoni in s samoupravnimi splošnimi akti.

Zakon z omenjenimi akti določa zadeve ter podatke, ki so tajni in niso dostopni javnosti. Načelo javnosti se tudi ne sme uresničevati v nasprotju z interesi varnosti in obrambe ter z drugimi družbenimi interesi, ki jih določa zakon.

ogledalo

TOZD	št. prisp.
TOZD TOVARNA AVTOMOBILOV	
Proizvodnja I	1
Proizvodnja II	1
Proizvodnja III	2
Proizvodnja IV	—
Proizvodnja V	2
Obrat Suhor	—
Kov. obrat Brežice	—
TOZD TOVARNA PRIKOLIC	5
TOZD TEHNOSERVIS	2
TOZD COMMERCE	9
DSSS	18
TOZD TAP Brežice	4
TOZD TO. OKEN IN KOV.G. Šmarjeta	—
TOZD TOVARNA »PODGORJE« Šentjernej	1
TOZD TOVARNA OPREME Črnomelj	—
TOZD TOVARNA OPREME Mirna	1
TOZD ZIF Ljubljana	2
TOZD TOVARNA S. OPR. Beli Manastir	—

IMV KURIR izdaja delovna organizacija Industrija motornih vozil Novo mesto — Izhaja vsakih 14 dni v 6850 izvodih — Ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Simo Gogič — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška cesta 18/20 — Grafična priprava: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list, tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.